

Svensk strategi för ökad eFakturering

Inledning

Att överföra fakturainformation från en leverantörs dator genom att skriva ut en pappersfaktura, stoppa i kuvert, fysiskt transportera och sedan skriva in informationen i kundens dator är otroligt ineffektivt och sådana långsamma, lågkvalitativa och miljöbelastade arbetsmetoder bromsar Sveriges utveckling och konkurrenskraft.

Nätverket för elektroniska affärer (NEA) ger här underlag till regeringen för det fortsatta arbetet att etablera en strategi för ökad eFakturering i enlighet med EU-kommissionens meddelande om eFakturering december 2010 (xxx).

Detta dokument, finansierat av NEA:s medlemmar, innehåller en konkret sammanställning över de viktigaste åtgärderna i en strategi för att Sveriges position inom området ska kunna bevaras och över tiden ytterligare stärkas. Vi konstaterar att det är nödvändigt att regeringen vidtar åtgärder för att Sverige minst ska kunna göra möjlighet av de ambitioner som EU-kommissionen satt upp för att främja svenskt företagande och konkurrenskraft.

NEA vill framhålla att fakturan bara är ett dokument i inköp-, upphandling-, order- och beställningsprocessen och att alla parter tjänar på att dokument blir elektroniska och automatiserade. Företag och organisationer börjar ofta med eFaktura, varför denna får en framträdande roll.

NEA har identifierat fem insatser som bör ingå i en svensk eFakturastrategi, i linje med den Europeiska, som bör införas senast 2016 för att klara att nå målet:

- Obligatorisk eFaktura i offentlig sektor som motor.
- Lagstiftning och regelverk i linje med eFakturering.
- Säkerställande av tillräckliga resurser för att delta i nationellt och internationellt standardiseringsarbete.
- Ökad information och kunskap till företag och privatpersoner om eFakturering.
- Upprättande av sökbart register för sändare och mottagare av eFakturer.

Nedan förklaras NEA:s arbete genom det Nationella forumet för eFaktura och den målbild vi arbetat fram för eFakturerings. Till sist presenteras vårt förslag till innehåll i en svensk strategi.

Mål

Det är allmänt vedertaget att eFakturerings ökar företag och organisationers lönsamhet genom högre produktivitet och effektivitet, sänkta kostnader, samt bättre uppföljning och analys. Detta bidrar till att öka den svenska tillväxten och konkurrenskraften. eFakturerings minskar även belastningen på miljön samt försvårar bluff-fakturerings, vilket gynnar samhället i stort.

NEA:s förslag på mätbara mål:

- Minst 75 % av de fakturor som utväxlas i Sverige 2020 skall vara strukturerade elektroniska fakturor (ej PDF).

Om målet uppfylls skulle det för Sverige innebära en minskad miljöbelastning med 30.000 ton CO² per år.¹

Bakgrund

Nätverket för elektroniska affärer (NEA) har sedan september 2011 etablerat det svenska eFakturaforumet efter dialog med Näringsdepartementet knutet till EU-kommissionens meddelande om eFakturerings från december 2010.

57 personer från ett brett spektra av företag och organisationer har deltagit i arbetet vid minst ett möte i det Nationella forumet för eFaktura (bilaga 1 deltagarlista). Det nationella eFakturaforumet är en öppen mötesplats där företrädare för näringsliv och samhälle med intresse för utvecklingen inom området automatiserade affärsprocesser och eFaktura har deltagit. Arbetet har varit öppet för alla, inte enbart medlemmar i NEA, och karaktäriserats av ett stort engagemang i diskussioner hur Sverige ska nå målet att göra eFakturerings till det dominerande sättet att fakturera år 2020. Detta underlag och de rekommendationer som ges har diskuterats i eFakturaforumet. Alla deltagare har inte deltagit vid alla möten och alla är inte eniga i samtliga förslag som vi presenterar. Det får dock ses om ett sammanvägt underlag som stöds av en majoritet av de aktiva deltagarna i forumet.

Informationen mellan det svenska eFakturaforumet och det europeiska flerpartsforumet har skett via Karina Duvinger, GS1 Sweden och Peter Norén, Ekonomistyrningsverket som röstats fram av forumet. De svenska erfarenheterna har tagits väl emot i arbetet med övriga medlemsländer.

Det svenska forumet har gemensamt tagit fram ett underlag till den svenska regeringens strategi för eFakturerings som presenteras i detta dokument.

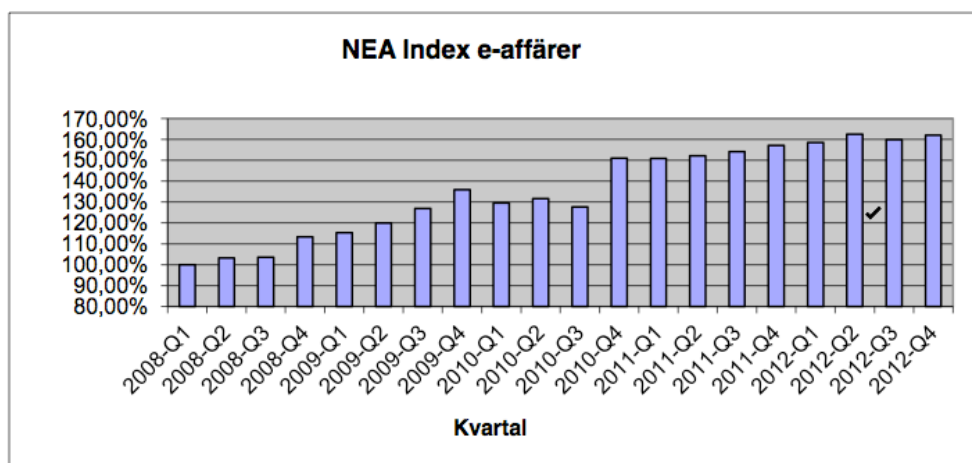
¹ Lönsamhetskalkyl från NEA:s hemsida baserad på "Effects of a total change from paper invoicing to electronic invoicing in Sweden", KTH.

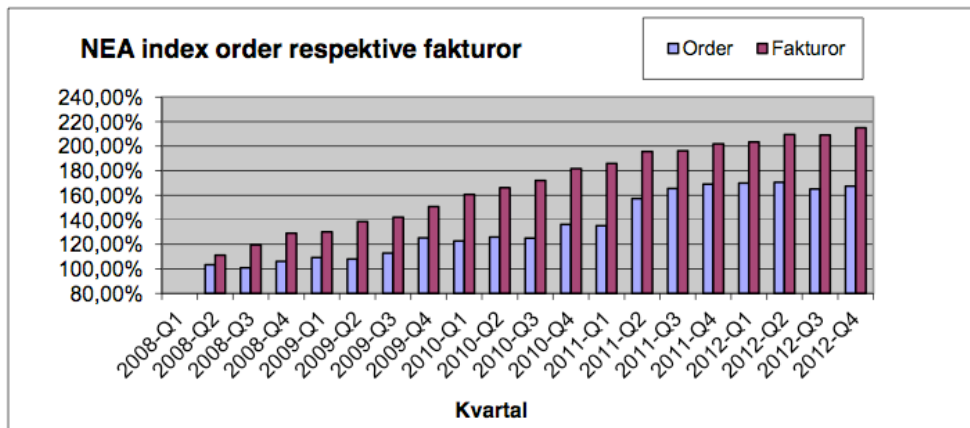
Temperaturmätning: Hur det ser ut gällande eFaktura i Sverige idag

Sverige har kommit långt inom området eFakturering. Industrin och handeln har varit tidiga, inte bara med eFakturor utan eAffärer i vidare mening. Fokus på hela affärsprocessen bedömer vi vara en starkt bidragande orsak till framgångarna eftersom det ofta medför avsevärda effektiviseringar, både för leverantörer och för köpare.

Olika företag/branscher har kommit olika långt på området, vi ser företag många företag/branscher med en hög adaption på eFaktura. NEA:s temperaturmätning av eFaktura i mars 2012 syftade till att ge en bild av hur långt alla företag och organisationer har kommit med elektronisk fakturering i Sverige. Undersökningen visar att den största delen av faktureringen, både inkommande och utgående, fortfarande sker på papper. 69% av företagen och organisationerna uppskattar att mer än 90% av deras totala fakturering är på papper. Majoriteten av alla företag och organisationer, stora som små, framför att de kommer att öka den elektroniska faktureringen. Den främsta drivkraften i alla svarsgrupper är miljön, följt av mer företagsekonomiska argument som ökad effektivitet och sänkta kostnader. De största upplevda hindren för att kunna öka den elektroniska faktureringen, är bristande gemensam standard, men även behovet att göra det mer användarvänligt, enklare och smidigare samt billigare. De största hindren som företagen och organisationerna behöver ta tag i för att kunna öka den elektroniska faktureringen är att få upp frågan på agendan internt samt för de mindre företagen, en bättre IT-infrastruktur.

NEA index, där de ledande operatörerna i Sverige rapporterar sina transaktionsvolymerna för eAffärer B2B, visar för 2012 en stabil men långsam tillväxt på +4,5% för året vilket är lägre än förväntat. Det totala antalet meddelanden har nått en plåtå.

Forumets rekommenderade åtgärder till en svensk strategi för eFaktura:

Goda exempel: Obligatorisk eFaktura i offentlig sektor som motor

En av de framgångsfaktorer forumet identifierat kring införande av eFaktura och då många parter anslutits är när de stora köparna ställt tydliga krav mot sina leverantörer av varor/tjänster. Detta har sedan länge gjorts inom privat sektor för att införa eAffärer. Sedan 2008 är det obligatoriskt för statliga myndigheter att kunna hantera fakturor elektroniskt. Detta initiativ har inte nått fullt så stora effekter som ESV förutspådde i förstuden 2005.

Vi ser att offentlig sektor - statliga myndigheter, kommuner och landsting – är en stor köpare och kan vara en stark motor för att öka användningen av eFaktura, inte minst för de många små och medelstora företag som är leverantörer till offentlig sektor.

Nationella forumet för eFaktura rekommenderar därför regeringen att ta initiativ till:

- Göra eFaktura till det enda lagliga sättet att fakturera den offentliga sektorn.
- Offentlig sektor ska vara skyldig att kunna erbjuda eFaktura när man fakturerar för tjänster eller tar ut skatter och avgifter till privatpersoner och företag.
- Den offentliga sektorn ska använda standarder som rekommenderas av SFTI.

Detta förslag ligger i linje med EU-kommissionen som har satt denna fråga högt på agendan i "Den Inre-marknadsakten II" som publicerades 2012. Internationellt är det flera länder som redan infört, eller som är på väg att införa, lagkrav på eFakturor. Forumet rekommenderar att införa ett lagkrav inom offentlig sektor som ett första steg för att därefter, om nödvändigt, införa lagkrav på eFaktura i hela näringslivet.

Juridiska utmaningar: Lagar och regelverk i linje med eFakturering

Det finns idag inga direkta hinder i lagstiftning och regelverk för eFakturering. Vi vill lyfta fram att det är viktigt att inför varje ny lagstiftningsåtgärd inom de områden som huvudsakligen kan beröras (främst skatte- och bokföringslagstiftning) beakta eventuella konsekvenser av att fakturering hanteras elektroniskt och att det harmoniserar med lagar och regelverk inom redovisningsområdet både inom EU och internationellt. Som exempel kan nämnas att det nu aktuella förslaget till dataskyddsförordning som förefaller innehålla förändringar som kan få negativa konsekvenser för hanteringen av elektroniska fakturor. Att agera redan när förslaget hanteras på EU nivå är avgörande.

Forumet vill även peka på den möjlighet som finns för myndigheter som Bokföringsnämnden och Skatteverket att genom vägledning och liknande ge förtydliganden vid tolkning av befintlig lagstiftning. Även om direkta hinder inte finns uppkommer ibland tolkningsproblem. Det kan nämnas att under våren 2013 hanterar Bokföringsnämnden sitt förslag till allmänt råd med tillhörande vägledning om bokföring. Vi tycker att detta är mycket positivt och uppskattar särskilt att frågor om eFakturor tas upp i vägledningen.

Forumet vill understryka vikten av att lagstiftare och tillsynsmyndigheter löpande ser över befintlig lagstiftning med syfte att säkerställa att den ligger i linje med den tekniska utvecklingen.

Harmonisering av standarder:

Bristande gemensam standard anges av slutanvändarna som en av huvudorsakerna till ett lågt användande av eFaktura. Harmonisering av standards skulle innebära att det är enklare och billigare att komma i gång att eFakturera.

Forumet föreslår att regeringen säkerställer att det finns tillräckliga resurser för standardiseringsarbete, både för privat och offentlig sektor, för att följa upp och bidra i lämpligt internationellt standardiseringsarbete.

Ökad Information & Kunskap till företag och privatpersoner om eFakturering

Det finns en tröskel hos många företag att börja skicka och ta emot eFakturor. Det är viktigt att kommunicera nyttan med eFakturering och eliminera de missuppfattningar som finns.

För att öka eFaktureringen skulle det vara önskvärt med riktade insatser för att få såväl företag som privatpersoner övertygade om att eFakturering är säkert och fungerar väl, men framförallt att det ger stora fördelar genom att effektivisera verksamheten. Denna information kan förmedlas via de kanaler som företag ofta förlitar sig på såsom banker, revisorer, redovisningskonsulter och näringslivsorganisationer.

Vår förhoppning är att de ovan nämnda viktiga grupperna själva ökar sin information till företag och andra organisationer i syfte att de ska se fördelarna med eFakturering. NEA jobbar kontinuerligt med att ta fram konkret information som ska ge kunskap om eFakturering på ett enkelt sätt, men har svårt att nå ut till den stora massan av företag. Det skulle underlätta om det på politisk nivå och inom näringslivets organisationer ges ökat fokus på eFakturering och stöttning för detta så att fördelarna med att hantera fakturor elektroniskt når ut. Forumet ser gärna fler satsningar likt t.ex. Tillväxtverkets program "Handlingskraft med IT" som en viktig åtgärd av regeringen. Några av de saker som bör belysas är bland annat:

- eFaktura ökar effektiviteten och sänker kostnaderna.
- Köpare bör inte ställa högre krav på innehåll i en eFaktura än vad man ställer på en pappersfaktura.
- eFakturering minskar risken för blufffakturor.
- Den positiva miljöaspekten av att eFakturera.
- Tydliggöra skillnaden mellan strukturerade eFakturor och pdf-fakturor.

Forumet föreslår att detta dokumentet för ökad e-fakturering förs upp på Näringsdepartementets digitala agenda för Sverige.

Upprätta sökbart register för mottagare och sändare av eFakturor

En utmaning i etablering av eFakturering mellan köpare och leverantör är att hitta motpartens uppgifter om tekniska förutsättningar såsom kommunikationsadresser, protokoll, och versioner av standarder samt kontaktpersoner och vilka möjligheter till eFakturering och eAffärer man har stöd för. Likaså är det ett problem att det saknas gemensamma, eller samverkande, register över avsändare och mottagare.

Både vid samtrafik, d.v.s. fakturaflöden mellan de olika operatörer som kunder och leverantörer anlitar, och för de parter som är direkt anslutna med varandra, punkt-till-punkt, är det idag onödigt svårt, t.ex. vid initierandet av utbyte av eFakturor men minst lika mycket vid ändringar hos den ena eller båda parterna av exempelvis kommunikationsväg eller version av standard.

Idag utbyts dessa uppgifter ofta bilateralt och med manuella inslag vilket gör anslutning av leverantörer kostsamt. Mellan vissa operatörer finns mer automatiserade rutiner för att underlätta anslutning mellan respektive operatörs parter men dessa rutiner är inte standardiserade.

Det finns olika lösningar som växer fram för hanteringen av dessa frågor, t.ex. PEPPOL, SWIFT och EESPA. Inom NEA:s arbetsgrupp för operatörssamverkan i Sverige diskuterar aktörerna på marknaden vilka initiativ som kan göras för att lösa frågan.

Forumet önskar att regeringen finansierar arbetet med att etablera detta register. Arbetet bör utgå från redan existerande initiativ, t.ex. inom NEA:s arbetsgrupp för Operatörssamverkan. Vi menar att detta skulle vara mycket värdefullt för att ta bort barriärer som idag finns för användning av

eFakturering, men även eAffärer i bredare mening. Förekomsten av denna typ av öppna register kommer att sänka de initiala kostnaderna för att ansluta leverantörer.

Fortsatt arbete

NEA fortsätter att aktivt främja införandet av elektroniska affärer inklusive eFakturering. NEA hyser samtidigt en förhoppning att regeringen överväger de förslag som nu ges för att bidra till att leda utvecklingen av eFaktureringen framåt. Vissa av förslagen kan föranleda aktiviteter och olika åtgärder relativt snabbt medan andra får ses som ett arbete som kräver relevanta åtgärder som tar viss tid.

Detta underlag avser enbart förslag till åtgärder för att främja ökad eFakturering. NEA:s målsättning är att främja en helt elektronisk inköpsprocess. NEA ser därför gärna att regeringen även beaktar andra elektroniska processer i inköpskedjan. Vid varje ny lagstiftningsåtgärd bör konsekvenser av elektroniska affärsprocesser beaktas, likaså viktigt med ökad information till företag och privatpersoner och vid harmonisering av standarder mm.

NEA står gärna till förfogande med mer information och ser gärna en fortsatt dialog med regeringen kring det föreslagna underlaget till en svensk eFakturastrategi.